

Sygn. akt I Ns 423/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Karp

Protokolant: Ewelina Świrta

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2014 r. w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z wniosku H. G.

przy udziale (...)S.A. Oddział w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia

oddala wniosek.

Sygn. akt I Ns 423/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. G. wniosła o ustanowienie na należącej do niej nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...), służebności przesyłu polegającej na prowadzeniu eksploatacji sieci przesyłowej, należącej do uczestnika - w tym prawa swobodnego dostępu i dojazdu do urządzeń przesyłowych w celu wykonania prac eksploatacyjnych, konserwacyjnych i remontowych oraz usuwania ewentualnych awarii sieci przesyłowej i jej rozbudowy (w ramach przestrzennych ustanowionej służebności i z minimalizacją uciążliwości dla Wnioskodawczyni) oraz obowiązku znoszenia przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej, ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia urządzeń wchodzących w skład tej sieci, a także korzystania z nieruchomości obciążonej w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi urządzeń przesyłowych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego - na nieruchomości- w pasach eksploatacyjnych, których oś zgodna jest z osią urządzeń przesyłowych, o szerokości – odpowiednio dla urządzeń (1)Nn(0,4)- 4m, (W., dz. Nr 806), (2) nN(0,4kV) - 4m (W.dz. Nr 810) oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni jednorazowej kwoty 4.492 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie opisanej służebności na nieruchomości, z zastrzeżeniem, że w razie zmiany przeznaczenia przedmiotowego gruntu na budowlany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - Wnioskodawczyni przysługiwało będzie roszczenie o dopłatę wynagrodzenia w wysokości odpowiedniej do zmiany ceny gruntu z tego tytułu i obniżki jego wartości spowodowanej usytuowaniem urządzeń przesyłowych oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że jest właścicielką przedmiotowej nieruchomości położonej w W., a na tej nieruchomości usytuowane są urządzenia przesyłowe, stanowiące część sieci przesyłowej należącej do uczestnika, które zostały zaznaczone na załączonej mapie i ich obecność między stronami winna być bezsporna. Wnioskodawczyni podniosła, że jej pełnomocnik zwrócił się do uczestnika z wezwaniem do uregulowania stanu prawnego elementów

sieci przesyłowej, należącej do uczestnika, ale do zawarcia stosownej umowy ustanawiającej służebność przesyłu, nie doszło.

Wnioskodawczyni podała, że biorąc pod uwagę metodologię stosowaną przez biegłych w opiniach, które są podstawą do obliczania jednorazowego wynagrodzenia, pełnomocnik jej dokonał własnych wyliczeń i wnosi o zasądzenie kwoty 4492 zł, która jest adekwatna do wartości ustanawianej służebności i niewygórowana.

Uczestnik (...)S.A. w K.Oddział w W.wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania w kwocie 257 zł.

W uzasadnieniu przyznał, że na nieruchomości wnioskodawczyni /działki nr (...)położone w W./, posadowiony jest jeden słup napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia, zasilanej z R-945-14., a linia niskiego napięcia została wybudowana przed 1945 r. i przejęta przez uczestnika postępowania na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1946 roku o majątkach poniemieckich i opuszczonych, a w 1992 roku został przeprowadzony remont kapitalny.

Uczestnik, wskazując, że korzysta od co najmniej 30 lat z nieruchomości, aktualnie należącej do wnioskodawczyni, w celu budowy i utrzymania urządzeń przesyłowych wskazał na uzasadnione przyjęcie dobrej wiary uczestnika postępowania jako posiadacza służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, podniósł zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, ponieważ korzysta przez czas niezbędny do zasiedzenia z trwałego i widocznego urządzenia zlokalizowanego na nieruchomości wnioskodawcy.

Wskazał ponadto, że (...) S.A.(obecnie (...) S.A.) powstała w maju 2004 r. z połączenia spółek prawa handlowego, stanowiących własność Skarbu Państwa, a nie państwowych zakładów energetycznych. (...) S.A.jest następcą prawnym byłego (...)S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

H. G.jest właścicielką nieruchomości położonej w W., nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Na tej działce posadowiony jest słup napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia, zasilanej z R-945-14.

/ bezsporne/

H. G. jest współwłaścicielką opisaney nieruchomości wraz z K. G..

Dowód: odpis zwykły księgi wieczystej – k. 12-14

Właścielki działek (...), położonych w W., wezwały w 2012 roku poprzednika prawnego (...) S.A.do wypłaty wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości przez okres 10 lat w kwocie 3000 zł i zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 3000 zł i wskazania proponowanego sposobu wykonywania przez (...)służebności przesyłu.

Dowód:

- pismo pełnomocnika wnioskodawczyni k -10

(...) S.A. w K. (poprzednia nazwa (...) S.A.), powstał

z Zakładu (...) w J. Przedsiębiorstwo Państwowe, które na mocy zarządzenia z dnia 9 lipca 1993 r. zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. W dniu 14 kwietnia 2004 r. Zakład (...) w J. przejął Zakład (...) w W..

Dowód:

- odpis aktualny z KRS – k. 26-35

Linia energetyczna L-945 nN, przebiegająca przez działkę wnioskodawczynie, została wybudowana w 1945 roku i dnia 29 grudnia 1976 r. przyjęta do ewidencji środków trwałych poprzednika (...) S.A. Linia została wyremontowana w 1992 r. Posiadaczami i użytkownikami urządzeń przesyłowych na działce wnioskodawczynie byli poprzednicy prawni uczestnika od kilkudziesięciu lat, a obecnie uczestnik..

Dowód:

- wpis z ewidencji środków trwałych – k. 37;
- protokół i mapa – k. 38-40;
- pismo k- 10

W 1989 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe (...)w W., w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego (...)na bazie (...). W 1993 r.część przedsiębiorstwa została wniesiona do (...) S.A.w W..

Dowód:

- zarządzenie k- 41- 43, zarządzenia i akt notarialny k- 44-56

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Z uwagi na opisany w ustaleniach stanu faktycznego upływ okresu ponad 30 lat od daty wybudowania (1945) i przejęcia (1976) posadowionego na działce wnioskodawczynie słupa napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia z linią energetyczną L-945 nN, przez poprzedników prawnych uczestnika oraz korzystania z opisanych urządzeń przez okres ponad 30 lat, w oparciu o treść przepisów art. 172. § 1 i 2 k.c. w związku z art. 292. k.c. wniosek należało oddalić.

Cytowane przepisy wskazują, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, a przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio i posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie), a po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Poprzednicy prawni uczestnika korzystali z trwałych i widocznych urządzeń znajdujących się na działce wnioskodawczynie H. G. i skutkiem posiadania urządzeń tych od 1976 roku jest ustalenie przez Sąd zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, związanej z korzystaniem ze słupa napowietrznej linii energetycznej niskiego napięcia, zasilanej z R-945-14. Zasiedzenie przy przyjęciu posiadania w złej wierze nastąpiło nie później niż 29 grudnia 2006 roku.

Orzeczenie Sądu opiera się na ustaleniach opartych na dowodach z dokumentów, - opisanych w ustaleniach stanu faktycznego.

Na podstawie treści złożonych odpisów Ksiąg Wieczystych i zarządzeń oraz pism Sąd ustalił datę uzyskania nieruchomości przez wnioskodawcę, a na podstawie protokołu przejęcia środka trwałego w dniu 29 grudnia 1976 roku Sąd ustalił, że linię i słup przekazano poprzednikowi prawnemu strony pozwanej 29 grudnia 1976 roku.

Wskazane dokumenty pozwalają na ustalenie, że poprzednicy prawni strony pozwanej korzystali z trwałych i widocznych urządzeń na przedmiotowej działce co najmniej od 29 grudnia 1976 roku - a zatem doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści dzisiejszej służebności przesyłu już w roku 2006, najpóźniej 29 grudnia 2006 roku .

Tezę powyższą potwierdza Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r. /III CZP 93/11 1/, wskazujące: Osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. miała status państwowej osoby prawnej i nie mogła nabyć

(też w wyniku zasiedzenia) własności nieruchomości Skarbu Państwa, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tej dacie zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa przed dniem 1 lutego 1989 r., jeżeli w tym czasie nastąpiło przeniesienie posiadania/ LEX nr 1136115 /.- a zatem bieg zasiedzenia na rzecz poprzedników prawnych uczestnika biegł najdalej od jej przejęcia 29 grudnia 1976 roku, a jego upływ nastąpił najpóźniej 29 grudnia 2006 roku

Sąd Najwyższy podkreślił w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08 (OSNC 2010, nr 1, poz. 15), że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budziła wątpliwości dopuszczalność nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305 1-305 4 k.c. (wyrok z dnia 11 marca 2005 r., II CK 489/04, niepubl.; postanowienie z dnia 4 października 2006 r., II CSK 119/06, Monitor Prawniczy 2006, nr 21, s. 1128; uchwała z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008, nr 10, s. 7). Pogląd ten Sąd Najwyższy potwierdził w Postanowienie z dnia 12 stycznia 2012 r. IV CSK 183/11, wskazując, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. / LEX nr 1130302/.

W obecnym stanie prawnym, obowiązującym od roku 2008, ustawodawca wprowadził obok służebności gruntowych i służebności osobistych, trzeci rodzaj służebności. Zgodnie z przepisem art. 305 1.k.c Nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Służebność przesyłu może też być nabyta przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia, bo zgodnie z art. 352 § 1 k.c.: "Kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności". Warunkiem zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia - np. postawienie na cudzej nieruchomości i korzystanie ze słupa przesyłowego, na którym rozpięto kabel wysokiego napięcia i nie ma więc przeszkód do uznania przedsiębiorcy, który korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, a nie ma tytułu prawnego do władania tą nieruchomością, za posiadacza takiej służebności.

Posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu (art. 292 w zw. z art. 172 k.c.) (tak SN w postanowieniu z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, Lex nr 1096048) i jak wskazano wyżej Sąd Najwyższy dopuszczał taką możliwość jeszcze przed nowelizacją kodeksu cywilnego, dokonaną ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która wprowadziła do polskiego systemu prawnego służebność przesyłu (zob. postanowienie SN z dnia 4 października 2006 r., II CSK 11/06, niepubl.; postanowienie SN z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, Biul. SN 2002, nr 11, s. 7; wyrok SN z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05, Lex nr 258681; wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CSK 679/04, niepubl.; postanowienie SN z dnia 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05, Biul. SN 2006, nr 5, s. 11).

Zgodnie z poglądami doktryny, z reguły przedsiębiorca - posiadacz służebności przesyłu będzie uznany za posiadacza służebności w złej wierze (zob. uchwałę SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05, OSNCP 2006, nr 4, poz. 64; wyrok SN z dnia 29 stycznia 2008 r., IV CSK 410/07, niepubl.).

W uchwale z dnia 7 października 2008 r. (III CZP 89/08, Biul. SN 2008, nr 10, s. 7; Lex nr 458125) SN wskazał, że "przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu (art. 3051-3054 k.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w ruchu przedsiębiorstwa". Nie ma przy tym potrzeby oznaczania nieruchomości władnącej. Skoro powołana ustawa nie zawiera przepisów przejściowych, między

innymi w zakresie zasiedzenia służebności przesyłu, należy przyjąć, że jeżeli termin prowadzący do zasiedzenia służebności upłynął przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r.), to sąd stwierdzi nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jeżeli zaś po tej dacie - sąd stwierdzi zasiedzenie służebności przesyłu (G. B., Urządzenia przesyłowe..., s. 72-73).

Na podstawie opisanych przepisów, orzecznictwa i analizy materiału Sad oddalił wniosek.